

Motion till riksdagen 2013/14:So503

av **Agneta Gille m.fl. (S)**

Nationell kommission för jämlik hälsa

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om en nationell kommission för jämlik hälsa.

Motivering

De stora hälsoskillnaderna i Sverige är djupt orättvisa och extremt kostsamma för samhället. Människors hälsotillstånd påverkas inte bara av individuella levnadsvanor utan också av samhällsliga faktorer såsom möjligheten till utbildning, sysselsättning, social delaktighet och tillgång till hälso- och sjukvård. Öppna jämförelser av folkhälsan i Sverige (SKL 2009) visar att det finns stora hälsoskillnader mellan individer och mellan olika delar av landet. Även inom regioner förekommer orättfärdiga hälsoklyftor.

På uppdrag av WHO presenterade Marmotkommissionen år 2008 en rapport, kallad "Closing the Gap", som studerat fördelningen av den globala hälsan i världen. Uppmaningen till världens länder var att genast påbörja ett omställningsarbete för att minska sociala orättvisor och öka befolkningens hälsa. Den svenska regeringen gav Statens folkhälsoinstitut i uppdrag att ta lärdom och intryck av kommissionens arbete. Slutresultatet av det arbetet var dock en besvikelse.

Andra länder och städer har visat sig vara betydligt mer offensiva i frågan. I England tillsattes en kommission motsvarande WHO:s marmotkommission, kallad Fair Society Health Lives. I Malmö har den socialdemokratiska majoriteten tillsatt en kommission med forskare, politiker och andra experter för att identifiera skillnader i hälsa mellan olika stadsdelar samt presentera lösningar på hur hälsoklyftorna kan minska. I landstinget Östergötland har Socialdemokraterna tagit ett liknande initiativ i form av en regional kommission för jämlik hälsa.

Fel! Okänt namn på

Nu borde det vara dags för Sverige som nation att göra detsamma. Regeringen bör därför tillsätta en nationell kommission för jämlik hälsa. Uppdraget ska vara att identifiera oacceptabla förhållanden som leder fram till skillnader i befolkningens hälsa samt ta fram förslag på hur vi kan minska hälsoklyftorna. Uppdragets omfattning ska vara brett. Det kan handla om att studera ojämlika förhållanden i vården som leder till kortare livslängd beroende på var i landet man bor men också utifrån kön, etnicitet och sexuell läggning. Det kan också handla om att granska den ekonomiska politiken och hur den påverkar människors livschanser och möjligheten till en bättre hälsa. Kommissionen bör ha en bred sammansättning och bestå av exempelvis förtroendevalda, forskare, representanter från vården och näringslivet.

Stockholm den 27 september 2013

Agneta Gille (S)

Ardalan Shekarabi (S)

Pyry Niemi (S)

Lena Sommestad (S)